

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 388/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

62/2011. (III. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. július 18-án előterjesztett **panaszát** a 2011. március 16-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – Budapesti Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2010. július 10-én fogantatózott rendőri intézkedéseket és annak módját kifogásolta. Panasza előterjesztése érdekében 2010. július 18-án személyesen adta le beadványát a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Központi Panaszirodáján. Az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatára ezért 2010. július 27. napján kelt átiratával továbbította azt, amelyet a Testület 2010. július 30-án érkezett.

I.

A panaszos előadta, hogy 2010. július 10-én 14 óra 27 perc körüli időpontban Budapesten, a VI. kerületben a körúton, az Oktogon irányából a Nyugati Pályaudvar felé a járdán közlekedett, amikor az egyik utca sarkánál egy rendőrségi csapatszállító

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

mikrobusz állt meg mellette, mögötte pedig egy „rendőrség” feliratos személygépkocsi közlekedett.

A mikrobuszból 5-6 rendőr szállt ki, akik körbe állták a panaszost, az egyik rendőr pedig el is kapta a kezét. A panaszos szerint ki akarta csavarni a panaszos kezéből a kamerát, és trágár szavak kíséretében fel is hívta a panaszost, hogy hagyjon fel a felvételkedéssel. Egy másik rendőr kikapta a panaszos szíjra kötött irattartójából az iratokat. A többi rendőr lökdöste a panaszost, és az egyik szándékosan rátaposott a lábára is.

A panaszos megkérdezte a rendőröktől, hogy a mi problémájuk és, hogy miért lökdösik. Erre az egyik rendőr úgy reagált, „Tavaly július 4-én elkaptunk, bármikor köcsögöt csinálok belőled, ha akarok...”. A panaszos szerint elképzelhető, hogy ez a rendőr volt a raj vezetője.

A panaszost ezután egy utcába vitték be, elhaladva egy ott tartózkodó, útlezárást végrehajtó rendőrcsoport mellett. Személyi igazolványát és lakcímkártyáját ismételtelen elkérték, majd azokkal – a panaszos látótávolságán kívül – egy rendőrségi gépkocsiba ült az intézkedő rendőr.

Mindeközben egy másik rendőr elkérte a panaszos kulcstartó díszláncát, mondván, hogy megérdeklődi, hogy közbiztonságra veszélyes eszköznek minősül-e az.

Miután a panaszos igazolványait visszaadták, az egyik rendőr „búcsúzóul” közölte a panaszossal, hogy tegye el a kulcstartót, mert ha még egyszer a panaszosnál találja azt, meg fogja őt 40 000 Ft-ra bírságotlani.

A panaszos megítélése szerint a tapasztalt rendőri eljárás veszélyezteti a jogbiztonsághoz, szabad mozgáshoz és békés gyülekezéshez való jogát, illetőleg a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát is.

A panaszos tájékoztatta a Testületet arról, hogy az intézkedés alatt egy rendőr felvételt készített, valamint kérte, hogy az ügyben hivatalból szerezzék be a Testület az RK lapot, és bocsássa azt mihamarabb a rendelkezésére.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, videofelvételt, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály r. őrnagyának tájékoztató levelében megállapításra került, hogy a panaszolt intézkedés napján, 2010. július 10-én a Meleg Méltóság Menetével kapcsolatos biztosítási tervben foglaltak szerint az intézkedő rendőrök bevetési csoportba szervezve láttak el szolgálatot Budapest területén. Budapest Rendőrfőkapitánya a biztosítási feladattal összefüggésben fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest területére.

A kifogásolt rendőri intézkedést egy bevetési egység fogatosította, amelynek parancsnoka egy r. főtörzsászlós volt. A bevetési egység minden tagja a BRFK Bevetési Főosztály Bevetési Osztályán látja el szolgálatát. Az osztályvezető tájékoztatót nyújtott a panaszban megjelölt azonosító számokkal összefüggésben. Az egyik azonosító szám egy r. főtörzsőrmesterhez tartozik, aki részt is vett a panaszossal szembeni intézkedésben, azonban szabadsága miatt őt az ügyben nem nyilatkoztatták. A panaszos által rögzített másik azonosítószám valamelyik megyei rendőrfőkapitányság részére kiadott azonosító lehet, az állományban azzal az azonosítóval rendelkező rendőr nincsen.

A fenti napon 14 óra 15 perc körüli időben a Budapesten, a VI. kerület, Teréz körúton haladt a bevetési egység, amikor észlelték, hogy egy korábbi tüntetésekről ismert személy sétál a járdán (az egyik r. törzsőrmester által készített jelentésben szereplő, »rendőri berkekben „Titak” néven ismert személy« azonos a panaszossal). A jelentésben, zárójelben megjegyezte az osztályvezető, hogy a panaszos – amikor tömegben tartózkodik – rendszeresen kiabál a rendőrökkel, »melyben sisakjuk levételére és verekedésre hívja fel őket, ezt beszédhibája miatt a „Tedd le a titakod, kötög” fonémával adja a rendőrök tudtára. Természetesen a rendőrök a felszólításra nem reagálnak, de egymás között ezzel a ragadvány névvel emlegetik a panaszost.«

Tekintettel arra, hogy a Meleg Méltóság Menetét korábban több alkalommal erőszakos cselekményekkel megzavarták, vagy megkísérelték megzavarni, melyek során minden évben hivatalos személy elleni erőszakos bűntettet is elkövettek a menettel szemben ellenérzést érző személyek, Budapest rendőrfőkapitánya fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest területére.

A panaszos, mivel minden évben részt vett a rendezvény megzavarásában, valamint vele szemben hivatalos személy elleni erőszak miatt jogerős bírói intézkedést (2 év próbára bocsátás) is alkalmaztak, továbbá mivel az intézkedés helyszínétől kb. 100 méterre lévő Oktogonnál egy kb. 200-300 fős, a vonulással kapcsolatosan ellenérdekelt tömeg gyűlt össze, a panaszossal és a társaságában tartózkodó férfivel szemben intézkedést kezdeményeztek.

A panaszos a rendőri jelentések szerint mobiltelefonjával az intézkedésről szintén felvételt készített. Mivel a dokumentálás a rendőri intézkedés végrehajtását hátráltatta, a rendőri felszólításoknak nem tett eleget, iratait nem adta át a panaszos, ezért

felszólították arra, hogy a cselekményét hagyja abba, és vesse alá magát a rendőri intézkedésnek.

A tájékoztató levél tartalmazza az intézkedésben részt vevő rendőrök által megtett jelentések (lásd alább) összefoglalását, valamint azon releváns jogszabályhelyeket [a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 1. §, 20. § (1)-(4), 29. § (1), (3), (4), (6), 30. § (1), 42. § (1)-(2); a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. § (1)-(2), 41. § (1)-(2), a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 142. § (1)-(2), 152/A. § (1); 30/1992. (V. 26.) AB határozat; és a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk) 174/C. §].

Az AB határozat kapcsán a tájékoztató levél rögzíti, hogy egyértelmű, hogy a véleménynyilvánítás joga a véleménynyilvánítás jogának védelmében – lévén ugyanazon alanyi alapjog védelméről szó – korlátozható. Ugy nem nyilváníthat senki sem véleményt, hogy ezzel lehetetlenné teszi más személy véleménynyilvánítását.

Az erőszakkal, fenyegetéssel történő akadályozást a Btk. 174/C. §-a megfelelően szankcionálja, a teljes körű védelem érdekében a törvény szabálysértésként minősíti az ilyen magatartást, ha azt nem erőszakkal vagy fenyegetéssel követik el.

A rendőri jelentésekre, a hivatkozott jogszabályokra és körülményekre tekintettel a Testület kérdései alapján a következő megállapításokat tette az osztályvezető.

2010. július 10-én a Meleg Fesztivál zárásaként megrendezésre került a Meleg Méltóság Menete a Budapest, VI. kerület, Andrassy úton. Budapest rendőrfőkapitánya a rendezvényt kapcsolatban fokozott ellenőrzést rendelt el. A megjelölt helyen és időpontban történt rendőri intézkedésnek az indoka az intézkedés alá vont személy (mint ismert tüntető és rendzavaró) igazoltatása, személyes adatainak megállapítása, személykörözésben történő ellenőrzése, ruházatának és csomagjának átvizsgálása volt. Az intézkedés célja a panaszosnál lévő, biztonságra veszélyes eszközök feltárása, lefoglalása, a rendzavaró cselekmények megelőzés valamint egy esetleges rendzavaró cselekményt követően az azonosítás elősegítése volt.

Tekintettel arra, hogy az intézkedés alá vont személyek ketten voltak, a közelben pedig ellenséges érzelmű tömeg volt, rendőrszakmai és intézkedéstaktikai szempontból indokolt volt az, hogy az intézkedést (annak eredményes és biztonságos lefolytatása érdekében) 7 fő rendőr hajtsa végre. A panaszos nem zárták körbe, pusztán a biztonsági háromszögek felvételére került sor.

A panaszos kulcstartóját, azaz egy kb. 50 cm hosszúságú bicikli vagy motorláncot, nem vették el az intézkedő rendőrök. Azonban ismerve a panaszos előéletét, a

rendőrökkel szemben tanúsított korábbi magatartását, annak az intézkedés biztonságos végrehajtása érdekében történő ideiglenes elvonása indokolt volt. Ezzel kapcsolatban az osztályvezető megállapította, hogy az intézkedő rendőrök a Szabs. tv. 142. §-a (2) bekezdése a) pontjának II. fordulata szerinti elkövetési magatartással megvalósított szabálysértés miatt az intézkedés alá vont személlyel szemben nem tettek feljelentést (pedig a panaszos nyilvános rendezvényen testi sértés okozására alkalmas eszközzel jelent meg). A r. őrnagy a hiányosság miatt a rendőrökkel szemben szóbeli figyelmeztetést alkalmazott.

Megállapítást nyert a r. őrnagy által, hogy a panaszos személyes okmányait nem vették el (idézet a panaszból: „zsebtolvaj módjára kikapta a szíjra fűzött irattartómból igazolványaimat” majd később ennek ellentmondva „elkérték személyi igazolványomat, lakcímkártyámat”). Az intézkedő rendőrök által készített jelentések szerint lakcímkártyát nem kérték el, azt tőle nem vették el.

Az intézkedő rendőrök nem az utcán, a tömeg miatti zajban hajtották végre a priorálást, hanem az intézkedés helyszínétől távolabb (a panaszos látótávolságán kívülre) vitték személyi igazolványát. Ezzel a priorálás során fellépő, hanghatások miatt előforduló félreértéseket kerülték el, amely az osztályvezető álláspontja szerint nem jogszabálysértő, és semmiképpen nem szakszerűtlen.

Az osztályvezető megjegyezte, hogy érdekesnek találja azonban a panaszos kijelentéseit, mely szerint a rendőri intézkedés veszélyezteti a jogbiztonsághoz, a mozgáshoz és gyülekezési szabadságához, személyes adatainak és lakcímhez fűződő alapvető emberi alkotmányos jogait annak tükrében, hogy ő egy számukra nem szimpatikus rendezvény (Meleg Fesztivál) megzavarását kísérelték meg végrehajtani, ezzel mások alapvető emberi és alkotmányos jogait megsérteni.

Különösen annak tükrében, fejtette ki ezen véleményét a r. őrnagy, hogy a panaszossal szemben 2010. július 4-én intézkedésre került sor, mivel a meleg fesztivál nyitóprogramját kísérelte megzavarni (ezzel kapcsolatban szabálysértési feljelentés készült vele szemben közlekedési szabálysértés miatt, az intézkedés ellen panasszal élt a Testületnél, az aznapi intézkedésekkel kapcsolatosan két panaszt is benyújtott).

Az osztályvezető úgy ítélte meg, hogy a panaszos ezen magatartása, valamint az általa benyújtott panaszok száma megalapozni látszanak azon, a rendőri jelentések alapján az intézkedés során is hangoztatott panaszosi kijelentést, miszerint az esetleges jogsértések megállapítását követő kártérítések megállapítása miatt teszi panaszait.

A r. őrnagy összefoglalásként megállapította az általa beszerzett adatok alapján azt, hogy a rendőri intézkedést a vonatkozó szabályok betartásával, jogszerűen folytatták le, szakszerűtlenségként értékelte azonban azt a tényt, hogy a panaszossal szemben nem éltek az intézkedő rendőrök feljelentéssel az általa elkövetett szabálysértés miatt,

és a testi sértés okozására alkalmas bicikli- vagy motorláncot (a panaszos kulcstartóját) nem foglalták le a szabálysértési eljárás bizonyítási eszközeként.

2) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök jelentései az alábbi információkat tartalmazzák.

a) Egy r. őrmester jelentése tartalmazza, hogy 2010. július 10-én fokozott ellenőrzést rendeltek el. Ezen a napon kb. 14 óra 25 perc körüli időben két gyanús személyre lettek figyelmesek, akik az Oktogon irányából haladtak a járdán a Nyugati tér irányába a Teréz körúton, majd az egyik utca magasságában jobb kéz felé lekanyarodtak a körútról és a rendőri egység láttán gyanúsán viselkedtek.

Ezt követően a mobil csoport valamennyi tagjával, kb. 6 fővel igazoltatás alá vonták a nevezett személyeket. A két személy ruházatának és csomagjának átvizsgálása során bűncselekményre utaló vagy abból származó eszközt, illetve tárgyat nem találtak.

A panaszos elülső nadrágzsebének oldalán a ruházatán volt egy kb. 50 cm hosszúságú fém motorlánc. Ezt az egyik rendőr a ruházat- és csomagátvizsgálás alkalmával szemrevételezés céljából elkérte a panaszostól, majd az igazoltatás végén vissza is adta neki. Szemrevételezték továbbá a panaszos kezében tartott fényképezőgépet is, amelyet szintén visszaadtak az intézkedés befejeztével. A két személyt leellenőrizték a Körözési Nyilvántartó rendszerben, melyben ők nem szerepeltek. Az intézkedés során a biztonságos intézkedési távolságot mindkét személlyel szemben megtartották.

A viszonylag nagy rendőri erő részvételét az tartotta indokoltnak az intézkedésben, hogy az Oktogon közelében lévő rendezvény rendezavarására készülő kb. 200-300 fős tömeg közül vált ki a két nevezett személy és az intézkedés befejezéséig le tudták választani őket onnan.

A panaszos úgynevezett kulcstartójának átadására azért szólították fel, hogy szemrevételezéssel megállapítást nyerjen az, hogy az eszköz nem minősül-e közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek. Az intézkedés során megállapították, hogy az nem minősül annak, ezért az intézkedés végén azt vissza is adták a panaszosnak.

Az r. őrmester nem emlékezett arra, hogy ki volt az intézkedő rendőr. Az intézkedés során nem történt lökdösődés, az intézkedés alá vont személyekkel szemben semmiféle kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A panaszos személy saját kezűleg adta át a rendőröknek a személyi igazolványát és őt nem szólították fel a lakcímet igazoló hatósági igazolványa átadására, és az r. őrmester, illetőleg az intézkedésben részt vevő többi kolléga részére sem adta azt át.

Az intézkedés során a panaszos és társa adatait RK lapon rögzítették, mivel Budapest területén fokozott ellenőrzést rendeltek el, ezért azt az utasítást kapták, hogy minden személynek, akit intézkedés alá vonnak, rögzíteni kell RK lapra az adatait, amelyet a rendezvény végén a parancsnokok el kellett juttatni a rendezvénybiztosítás parancsnokának, ami a r. őrmester emlékezete szerint meg is történt.

Az r. őrmester arra nem emlékezett, hogy bárki a panaszos személyazonosító igazolványával az ő látótávolságán kívülre ment volna. Továbbá azt is rögzítette, hogy ők az intézkedés során nem emeltek hangszintet a panaszossal szemben, és nem lépett rá senki a panaszos lábára. A panaszos kezében tartott fényképezőgépet a ruházat csomagátvizsgálás során átadta majd az intézkedés végeztével vissza is kapta.

Megjegyezte továbbá a r. őrmester, hogy a panaszos és több társa folyamatosan minden tömegrendezvényen jelen van és a rendőröket, valamint a rendezvényen résztvevőket provokálja, becsméreli. Ezt követően valótlán bejelentéseket, panaszokat tesz a vele szemben intézkedő rendőrökről.

b) Egy másik r. őrmester – akinek a rendezvény biztosítása során a videofelvétel készítésével történő dokumentálás volt az elsődleges feladata – jelentése a következő többletinformációval szolgált.

2010. július 10-én kb. 14 óra és 15 óra 30 perc közötti időtartamban Budapesten, a VI. kerület Teréz körúton haladtak egy szolgálati gépkocsival az Oktogon irányából a Nyugati tér irányába, amikor a kisbuszban az egyik kolléga a tüntetések és az utcai zavargások egyik képviselőjét vélte felfedezni egy az utcán sétáló férfiban. Ezt követően gépkocsiból kiszálltak és intézkedést kezdeményeztek Teréz körút és az egyik utca kereszteződésében a panaszossal és egy, a társaságában lévő ismeretlen férfival szemben.

Az intézkedés kezdetétől videokamerával dokumentálta a r. őrmester a történeteket, amit az igazoltatott személyek többször is nehezményeztek, és azt mondták, „Hogy ha te is videózol, akkor mi is!”, illetve, hogy a rendőrnek semmilyen joga nincs az intézkedést ilyen módon dokumentálni.

Emlékezete szerint az intézkedést 7 fő hajtotta végre. A gépkocsi vezetője nem szállt (az egységénél bevett szokás, hogy a gépjármű vezetője a buszban marad) ki a kisbuszból. Egy fő intézkedett, egy fő RK lapon rögzítette az adatokat, egy fő kamera felvételeket készített az intézkedésről, egy fő a körözési nyilvántartásban ellenőrizte a panaszost és társát, illetve további 3 fő biztosította az intézkedést. Arra azonban nem emlékezett a r. őrmester, hogy pontosan ki volt az intézkedő, a dokumentáló, a lekérdező valamint a biztosító személy.

A panaszost nem „körbezárták” az intézkedő rendőrök, hanem (biztonságos távolságot megtartva) velük szemben állva intézkedtek, illetve biztosítottak.

Az intézkedéskor a belváros területére fokozott ellenőrzést rendeltek el, az igazoltatás pedig a rendezvény közvetlen közelében történt. Az egyik jelen levő rendőr arra lett figyelmes, hogy a panaszos zsebéből egy lánc lóg ki. A panaszos azon rendőri kérdésre, hogy mi az, azt felelte, hogy kulcstartó. Többszöri felszólítás után a panaszos megmutatta ezt a tárgyat, és megállapításra került az, hogy az (a r. őrmester véleménye szerint) egy bicikli vagy egy motor lánc. Miután a panaszossal szembeni intézkedés befejeződött, a láncot a panaszos visszakapta.

Az igazoltatottak igazolványainak dokumentálása és az adatok lekérdezése az intézkedés helyétől kb. 2 méterre található kisbuszban történt meg.

A panaszban említett 40 000 Ft-os bírságról nyilatkozni nem tudott a r. őrmester, azzal kapcsolatosan annyit közölt, hogy ilyen kijelentésre nem emlékszik.

Jelen jelentés a korábbi jelentéssel egyező módon tartalmazza azt az állítást, hogy a panaszost a rendőrök nem lökdösték, azt pedig nem látta a r. őrmester, hogy valaki rálépett volna a panaszos lábára.

A jelentésben rögzítette a r. őrmester azt is, hogy az intézkedés elején a panaszos a mobil telefonjával videofelvételeket készített, majd felszólították, hogy hagyja abba a videózást, melynek a panaszos nem volt hajlandó eleget tenni. Ezek után az egyik kolléga rátette a kezét a telefonra úgy, hogy a panaszos ne tudjon felvételeket készíteni, melynek hatására az intézkedés alá vont személy a zsebébe helyezte a készüléket.

Itt jegyezte meg a r. őrmester, hogy a panaszos többször hangoztatta, hogy teljesen mindegy mit csinálnak a rendőrök, akkor is panasszal fog élni az intézkedéssel szemben, és közölte: „abban úgy is fogok hibát találni és akkor majd fizethettek nekem!”.

Miután befejezték az intézkedést, a kamerát leállította a felvételkészítést a r. őrmester, mire a készülék elsötétült és nem reagált semmire. Ezek után újraindította a kamerát, azonban azt tapasztalta, hogy a legutolsó felvételt (a fenti intézkedést) nem tudja előhívni, az valószínűleg kitörlődött. Az adatvesztés miatt nem érzi magát felelősnek a r. őrmester, mivel önhibáján kívül történt az.

c) Egy r. törzsőrmester – aki az intézkedés napján ugyanazon mobilcsoport tagjaként, egy, a panaszos által megjelölt forgalmi rendszámú szolgálati gépkocsi (kisbusz) vezetőjeként látta el feladatát – jelentése szerint 2010. július 10-én 14 és 15 óra között, Budapesten, a VI. kerület Andrásy út – Teréz körút – Aradi utca útvonalon haladt, amikor a szolgálati gépjárműben az egyik rendőr az utcai rendzavarások egyik „ismert arcát” vélte felismerni egy utcán sétáló férfi személyben. Ezek után az Oktogonnál lévő gyorsétterem előtt a mobil csoport tagjai intézkedést kezdeményeztek a rendőri berkekben „Titak” néven ismert személlyel és a társaságában lévő ismeretlen férfival szemben.

A Meleg Felvonulással kapcsolatban a fent leírt útvonalon forgalomkorlátozás volt, ezért, hogy ne akadályozza a r. törzsőrmester az amúgy is akadozó forgalmat, a szolgálati gépjárművel leparkolt a Budapest, VI. kerület egyik utcájában. Az intézkedést a Teréz körút és az egyik utca sarkán foganatosították, a r. törzsőrmester a körúttól kb. 15-20 méterrel parkolt le, ezért ő az intézkedést nem látta, mivel az egységnél bevett szokás, hogy a gépjármű vezetője a gépjárműben marad.

Megjegyezte a r. törzsőrmester azt is, hogy a panaszos a 2006 őszi utcai zavargásoknál és az azóta eltelt időszakban a nagyobb rendezvényeken rendszeresen feltűnt és ezeken többször hangosan becsmérelte, provokálta a rendőri erőket.

Az előző jelentéssel egyezően utalt a r. törzsőrmester a panaszosi kijelentésre, miszerint „úgyis találok bennetek hibát, jól feljelentelek benneteket, s a Rendőrség majd eltart”.

d) Az intézkedés alkalmával egy Ford Focus szolgálati személygépkocsit vezető r. főtörzsőrmester jelentése, aki ugyanazon r. főtörzszakoszlós irányítása alatt vett részt a Meleg Méltóság Menete rendezvény biztosításában, az alábbi releváns információt tartalmazza.

A járműben a r. főtörzsőrmesteren kívül két r. őrmester tartózkodott.

Az eligazításon kapott utasítás az volt, hogy a korábbi években a rendezvényen előfordult rendbontást próbálják megelőzni, az azt szándékosan megzavaró személyeket szűrik ki, és végezzenek csomag, ruházat és jármű átvizsgálást annak érdekében, hogy a rendbontáshoz használt közbiztonságra különösen veszélyes eszközöket kiszűrik.

Mivel nyilvánvaló volt, hogy a rendezvény megzavarása a szélső jobboldali körök tagjai által valósult meg leginkább az elmúlt években, így a ruházatuk és egyéb jelvényeik alapján a hovatartozásuk egyértelműen megállapítható. Ez alapján a fenti napon, Budapesten, Teréz körút és az egyik utca kereszteződésénél igazoltatták a panaszost és társát. A velük szemben foganatosított rendőri intézkedésre az eltelt idő miatt már nem emlékezett pontosan a r. főtörzsőrmester.

e) A panaszossal szembeni intézkedésben biztosítási feladatokat ellátó r. törzsőrmester jelentése az intézkedés leírását, a rendőri magatartást és a panaszos által tanúsított viselkedést azonos módon tartalmazza a korábbi jelentésekkel, az alábbi kiegészítéssel.

Az intézkedés biztonságának és zavartalan lebonyolításának érdekében, biztonságos távolságban hajtották végre a panaszos és társa igazoltatását, körbezárásra nem került sor.

Az igazolványból az adatok rögzítése az intézkedés közvetlen közelében levő személygépkocsiban történt meg.

A panaszos mobiltelefonjával látszólag videofelvétel készítésébe kezdett, melyet többszöri felszólításra volt csak hajlandó befejezni és a zsebébe eltenni.

3) Az intézkedés napján felvett eseménynapló tanúsága szerint a panaszossal szemben 14 óra 44 perckor kezdték meg az intézkedést. A dokumentumon az események leírásánál a panasszal kapcsolatosan „Bűnügyi megelőző tevékenység” került rögzítésre.

4) Az intézkedésről kiállított RK lap a panaszos személyes adatain túl – a lakcímre vonatkozó rész kitöltése híján –, az intézkedés pontos helyét és időpontját, azaz a VI. kerület, Aradi utcát, valamint a 2010. július 10-én 14 óra 25 percet tartalmazza. Az RK lapon a cselekmény rövid leírása kitöltetlenül maradt.

5) A rendőrség által megküldött felvétel a panaszossal kapcsolatban értékelhető adatot nem tartalmaz. A rendőrség által a konkrét esethez megküldött videofelvételen túlmenően a Testület körültekintően megvizsgálta azon felvételeket is, amelyeket a Testületnél előterjesztett másik – azonos napon és helyszínen történt intézkedés miatti – panaszügy kapcsán küldött meg a rendőrség.

A panasz szempontjából a következők voltak tapasztalhatóak és láthatóak a felvételeken.

Több felvételen is hallható és látható, hogy a lekordonozott Andrassy úton az Oktogon magasságánál több időpontban is a tüntetéssel szemben fejezi ki ellenérzését a megjelent személyek egy csoportja. A csoport elsősorban bekiabálásokkal – így például a „meneküljtek”, a „mocskos buzik” és a „hazaárulók” jelzők használatával – nyilvánították ki véleményüket a megrendezésre került felvonulással kapcsolatosan. A felvételeken a panaszos többször feltűnik, azonban vele szembeni intézkedés egyszer sem tapasztalható.

Egy esetben egy olyan képsor során azonosítható be a panaszos, amint ő épp felvételt készít a rendőrök fellépéséről. Vele szemben intézkedés nem történik.

Egy másik felvételen 14 óra 30 perc körüli időpontban a panaszost kamerázzák a rendőrök, aki mellett épp egy hölgy tartózkodik, aki negatív jelzőkkel illeti a rendőröket. A panaszos is elkezd felvételt készíteni, azonban intézkedés nem történik. Ebben az időpontban a kordon mögött álló személyek száma csekély, és ekkor bekiabálások még nem hallhatóak.

További két felvételen a panaszos kétszer látható rövid ideig a kordon mögött, abban a tömegben, amelynek egyes tagjai negatív jelzőket skandáltak. A panaszos magatartása nyugodt, békés.

A felvételek tanúsága szerint több személyt igazoltattak a vizsgált eset helyszínén, az ahhoz közeli és távolabbi (Deák Ferenc tér, Hősök tere) területeken és időpontban.

6) A rendőrség jelen ügyben többször hivatkozott a 2010. július 10-ére elrendelt fokozott ellenőrzésre, amelyről az egyedi utasítást jelen ügghöz nem küldte meg, ugyanakkor a folyamatban levő más panaszeljárások miatt az a Testület rendelkezésére állt, és az az alábbiakat tartalmazza.

Budapest rendőrfőkapitánya 2010. július 7-jén kelt, 01000/25546/2010. ált. számú egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest teljes területére 2010. július 10-én 0 órától 2010. július 11-én 6 óráig az Rtv. 30. §-ának (1) és (3) bekezdése, illetve a Szolgálati Szabályzat 39. §-ának (1) bekezdése és 103. §-ának (11) bekezdése alapján. Az egyedi utasítás szerint a központi biztosításba beosztott rendőri állomány feladata a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérni a rendezvényre érkezőket, valamint megakadályozni az esetleges jogsértések kialakulását. Annak során a feladat végrehajtásába beosztott rendőri állomány szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálásokat hajt végre, az Rtv. 13. §-a alapján – illetve kérésre – közreműködik az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában, jogsértés esetén végrehajtja a szükséges intézkedést.

Az egyedi utasítás indokolása azt tartalmazza, hogy a Szivárvány Misszió Alapítvány által bejelentett, 2010. július 10. napján 15 órától 18 óráig Budapesten, a Hősök tere – Kodály körönd – Oktogon – Kodály körönd – Hősök tere útvonalon tartandó felvonuláson, illetőleg a 15. Budapest Pride rendezvényhez kapcsolódó egyéb programokon várhatóan jelentős számú ember jelenik meg. Számítani lehetett továbbá ellentétes érzelmű, illetve nézeteket valló csoportok megjelenésére is. A rendezvények biztosítása, a gyülekezési jog gyakorlásával kapcsolatos esetleges jogsértések megelőzése, a demonstráción résztvevők, illetőleg a járókelők biztonságának garantálása érdekében a főváros területén indokolt a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése.

Az indokolás utal az Rtv. 1. és 11. §-okon túlmenően az Rtv. 30. §-ának (3) bekezdésére, miszerint a rendőrség „a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja”. A Szolgálati Szabályzat 73. §-ának (6) bekezdése alapján a „gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) hatálya alá tartozó, illetve más jelentős rendezvény helyszínén csapaterőnek a biztosításban való részvétele esetén azt a területet, ahová a belépők fokozott ellenőrzése kötelező, a rendőri szerv vezetője határozza meg”. A 103. § (11)

bekezdése szerint a „fontosabb utasítást az előjáró írásban adja ki, és azt ki kell hirdetni az érintett beosztottak előtt”.

III.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ából levezethető tisztességes eljáráshoz, az 55. §-ának (1) bekezdésében biztosított személyi szabadsághoz és az 54. §-ának (1) bekezdésében garantált emberi méltósághoz és az abból levezethető személyi biztonsághoz és személyi integritáshoz való alapvető jogát, valamint az 59. §-ának (1) bekezdésében rögzített személyes adatok védelméhez fűződő jogát. Ezen túlmenően rendőri intézkedés érintette a panaszos tulajdonhoz [Alkotmány 13. (1)] és békés gyülekezéshez [Alkotmány 62. § (1)] való jogait.

1) A Testület először azt vizsgálta meg, hogy jogszerű volt-e a panaszossal szembeni rendőri fellépés, majd igazoltatása a fokozott ellenőrzés hatálya alatt levő területen, valamint, hogy az megfelelt-e az arányosság követelményének (rendőri létszám, „körbezárás”)

a) A BRFK vezetője egyedi utasításában 2010. július 10-én 0 órától 2010. július 11-én 6 óráig fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest egész területére a Szivárvány Misszió Alapítvány által bejelentett demonstráció miatt.

A Rtv. fokozott ellenőrzést szabályozó, tehát jelen esetben alkalmazandó 30. §-ának (1) bekezdése értelmében „a rendőrség [...] a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.”.

A Szolgálati Szabályzat 39. §-a értelmében „a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

A jogszabályi háttér – ahogyan arra a Testület korábbi állásfoglalásaiban is utalt – meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával foganatosítható rendőri intézkedéseknek, ezen belül is elsősorban az igazoltatásnak. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás konkrét okainak meglétét, mint egy olyan igazoltatás során, amelyet saját kezdeményezésre, az Rtv. 29. §-a alapján foganatosítanak, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent.

Annak megítélésével összefüggésben, hogy a rendőrség a fokozott ellenőrzés elrendelésének lehetőségével az említett napon indokoltan élt-e, a Testület elfogadta a rendőrség érvelését, mégpedig azt, hogy a Szivárvány Misszió Alapítvány Budapesten, a Hősök tere – Kodály körönd – Oktogon – Kodály körönd – Hősök tere útvonalra felvonulást jelentett be, illetve a 15. Budapest Pride rendezvényhez kapcsolódó egyéb programok kerültek megrendezésre. A rendőrség olyan információknak volt a birtokában, hogy jelentős lesz a résztvevők létszáma, és számítani kellett arra is, hogy ellentétes érzelmű, illetve nézeteket valló csoportok is megjelennek a helyszínen, amely indokoltá tette a rendezvények biztosítása, a gyülekezési jog gyakorlásával kapcsolatos esetleges jogsértések megelőzése, a demonstráción résztvevők, illetőleg a járókelők biztonságának garantálása érdekében a főváros területén a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzését. A rendőri jelentésekből az is kiderül, hogy az esemény előtti eligazításon azt az utasítást kapták a biztosításban részt vevő egységek, hogy a korábbi években a rendezvényen előfordult rendbontást próbálják megelőzni, az azt szándékosan megzavaró személyeket szűrik ki, és végezzenek csomag, ruházat és jármű átvizsgálást annak érdekében, hogy a rendbontáshoz használt közbiztonságra különösen veszélyes eszközöket kiszűrjék.

Ezért a Testület megítélése szerint a rendezvények helyszínéhez közeli területekre nézve a rendőrség indokoltan rendelt el fokozott ellenőrzést.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése előírja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával (arányosság követelménye). A Testület szükségesnek tartja sokadszorra is megjegyezni, hogy a fokozott ellenőrzésnek a főváros teljes területére történő elrendelése olyan esetekben, amikor a rendezvény Budapest jól behatárolható területein és kerületeiben kerül megtartásra, az arányosság követelményét nem veszi kellően figyelembe. A Testület ezt már korábban, hasonló esetekben jelezte, és jelen állásfoglalásban is szükségesnek tartja felhívni a figyelmet arra, hogy aggályosnak tekinti a fokozott ellenőrzés területi kiterjesztését, még akkor is, ha a rendezvényre érkezők, és az onnan távozók biztonságának garantálása a rendezvény konkrét helyszínénél nagyobb terület ellenőrzés alatt tartását teszi szükségessé.

b) A rendőri tájékoztatás azt tartalmazta, hogy a megjelölt helyen és időpontban történt rendőri intézkedésnek az indoka az intézkedés alá vont személy (mint ismert tüntető és rendzavaró) igazoltatása, személyes adatainak megállapítása, személykörözésben történő ellenőrzése, ruházatának és csomagjának átvizsgálása volt. Az intézkedés célja a panaszosnál lévő, biztonságra veszélyes eszközök feltárása, lefoglalása, a rendzavaró cselekmények megelőzése valamint egy esetleges rendzavaró cselekményt követően az azonosítás elősegítése volt. Az intézkedésbe résztvevő rendőrök jelentései is egyező módon tartalmazzák azt a panaszossal szembeni intézkedés alapjául szolgáló indokot, hogy a főváros területén fokozott ellenőrzést rendeltek el, a panaszos igazoltatása pedig a rendezvény közvetlen közelében történt.

Két rendőri jelentés szerint az egyik kolléga a tüntetések és az utcai zavargások egyik képviselőjét vélte felfedezni egy az utcán sétáló férfiban. Egy másik jelentés pedig úgy fogalmaz, hogy a rendőrök két gyanús személyre lettek figyelmesek, akik az Oktogon irányából haladtak a járdán a Nyugati tér irányába a Teréz körúton, majd az Aradi utca magasságában jobb kéz felé lekanyarodtak a körútról és a rendőri egység láttán gyanúsán viselkedtek. Az egyik rendőri jelentés azt a többletinformációt szolgáltatta, hogy az egyik jelen levő rendőr arra is figyelmes lett, hogy a panaszos zsebéből egy lánc lóg ki. Fontos ismételtén rögzíteni, hogy az eligazításon a biztosításban részt vevő rendőrök azt a feladatot kapták, hogy a korábbi években a rendezvényen előfordult rendbontást próbálják megelőzni, az azt szándékosan megzavaró személyeket szűrjék ki.

A rendőr intézkedési kötelezettségével összefüggésben az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Az intézkedési kötelezettségről a Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése azt tartalmazza, hogy: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.”

A Testület a rendőrség által az intézkedés alapjául szolgáló okokat elfogadhatónak találta, és figyelemmel erre a Testület által is indokoltnak tartott fokozott ellenőrzés hatályára, és valamint az Rtv. és Szolgálati Szabályzat vonatkozó rendelkezéseire, arra a megállapításra jutott, hogy a panaszossal szembeni rendőri fellépés, jogszerű volt, **azáltal tehát nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyi szabadsághoz való joga.**

Megállapítható hogy konkrétan a panaszos által sérelmezett igazoltatásra a fokozott ellenőrzés által érintett területen, az egyedi utasításban konkrétan hivatkozott rendezvény helyszínéhez közel, a Teréz körút és az egyik utca sarkán, az Oktogontól néhány száz méterre került sor, az egyedi utasításban rögzített okok alapján. **A Testület álláspontja szerint a panaszos igazoltatása a fokozott ellenőrzés alapján jogszerűen történt, ezáltal nem sérült a személyes adatok védelméhez és a tisztességes eljáráshoz való joga.**

c) A beadványban a panaszos kifogásolta a megjelent rendőrök nagy létszámát és a rendőri fellépés módját is. A panaszos beadványában előadta, hogy egy „rendőrség” felirattal ellátott mikrobusz állt meg mellette, amiből 5-6 rendőr szállt ki, akik körbe állták őt. A rendőrség ezzel kapcsolatosan az intézkedő rendőri létszámot nem tagadta, azonban cáfolta, hogy a panaszost az intézkedés alkalmával körbezárták volna. A

rendőri magyarázat szerint az intézkedésben 7 fő vett részt. Ebből a gépkocsi vezetője nem szállt ki a kisbuszból, mivel az egységnél bevett szokás, hogy a gépjármű vezetője a buszban marad. Egy fő intézkedett, egy fő RK lapon rögzítette az adatokat, egy fő kamera felvételeket készített az intézkedésről, egy fő a körözési nyilvántartásban ellenőrizte a panaszost és társát, illetve további 3 fő biztosította az intézkedést. Az egyik jelentés a viszonylag nagy rendőri részvétel indokául azt rögzítette, hogy az Oktogon közelében lévő rendezvény rendzavarására készülő kb. 200-300 fős tömeg közül vált ki a két nevezett személy, és az intézkedés befejezéséig le tudták választani őket onnan.

A panaszos által körbezárásként értékelt rendőri magatartással összefüggésben az egyik jelentés azt tartalmazza, hogy a panaszost és társát nem „körbezárták” az intézkedő rendőrök, hanem a biztonságos távolságot megtartva, velük szemben állva intézkedtek, illetve biztosítottak. Az osztályvezető tájékoztatása szerint a panaszos nem zárták körbe, pusztán a biztonsági háromszögek felvételére került sor. Az osztályvezető cáfolta azt is, hogy a panaszos kezéből kikapta volna bármelyik intézkedő rendőr az igazolványt.

A Testület a helyszínen megjelent rendőri létszámot és a magát a rendőri fellépés módját abból a szempontból vizsgálta, hogy az megfelelt-e a már fent ismertetett arányos fellépés követelményének (Rtv. 15. §). Figyelemmel volt továbbá az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Ebből pedig az következik, hogy a rendőrség működésével szemben alapvető követelmény, hogy ne veszélyeztesse az állampolgárok alapvető jogait.

A rendőrség érvelését elfogadva, az esetleges rendzavaró cselekmény megelőzése érdekében a rendőri létszámot nem találta eltúlzottnak a Testület, figyelemmel arra is, hogy a rendezvény alkalmával készített felvételen láthatóak valóban olyan, az ellenérzésüknek hangot adó személyek, akiknek a közelében a panaszos – a vele szembeni intézkedést követően – többször feltűnik. Megjegyzendő, hogy a panaszossal szembeni intézkedésre az Oktogonhoz közel került sor. A felvételek alapján megállapítható, hogy az Andrassy úton az Oktogonnál felállított kordon mögötti területre a panaszossal szembeni intézkedés időpontjában még (14 óra 20 és 30 perc körüli időben) az ellenérzésüket kifejtő teljes tömeg nem volt jelen. Az ismertetett negatív jelzőket ekkor még nem skandalta a kordon mögött gyülekező csoport, arra csak 15 órától látható példa, oly módon, hogy ezen magatartás tanúsításában az ott tartózkodó személyeknek csak egy része vesz részt (verbális módon) aktívan.

Minden körülményt figyelembe véve a Testület a rendőri létszámot nem találta eltúlzottnak, az arányosság követelménye ezáltal nem sérült, így az alapjogi sérelmet nem idézett elő a panaszosnál. Abban a kérdésben, hogy az intézkedésre, milyen módon került sor – azaz a körbezárás alkalmazásával vagy anélkül, illetve, hogy kikapták-e a panaszos igazolványát az igazolványtartójából vagy

sem –, nem tudott a Testület egyöntetűen állást foglalni, így azzal összefüggésben a panaszos emberi méltósághoz és tulajdonhoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

2) Ezt követően Testület azt a körülményt érkelte, hogy sor került-e és mi indokolta a panaszos igazolványának „látótávolságon kívüli” elvitelét, illetőleg, hogy ez alapjogsérelmet eredményezett-e a panaszosnál.

Ezen kérdés tekintetében a rendőrségi iratok ellentétes információkat tartalmaztak, nem cáfolva ugyanakkor azt a tényt, hogy a panaszos igazolványát az intézkedés közvetlen helyszínéről elvitték a szolgálati gépkocsihoz, mivel a panaszos adatait leellenőrizték, illetve adatait rögzítették. Maga az intézkedés ugyanis a Teréz körút és az egyik utca sarkán kezdődött meg, de később az egyik utcában folytatódott az – amelyet a panaszbeadvány is egyezően tartalmaz –, ami az osztályvezető tájékoztatása szerint azért volt indokolt, hogy a panaszos prioritását ne a tömeg miatti zajban tegyék meg. A panaszos igazolványát ezért az intézkedés helyszínétől távolabb, a panaszos látótávolságán kívülre vitték. Az intézkedésben részt vevő egyik rendőr jelentése szerint igazoltatottak igazolványainak dokumentálása és az adatok lekérdezése az intézkedés helyétől kb. 2 méterre található kisbuszban történt meg, míg egy másik jelentésben az szerepelt, hogy az igazolványból az adatok rögzítése az intézkedés közvetlen közelében levő személygépkocsiban történt meg. Egy r. őrmester jelentése pedig azt tartalmazta, hogy ő arra nem emlékezett, hogy bárki a panaszos személyazonosító igazolványával az ő látótávolságán kívülre ment volna.

A rendőrségi mikrobuszt vezető r. törzsőrmester jelentése szerint ő a körútról – mivel forgalomkorlátozás volt –, hogy ne akadályozza az amúgy is akadozó forgalmat, a szolgálati gépjárművel leparkolt a Budapest, VI. kerület egyik utcájában, az intézkedéstől kb. 15-20 méterre, ezért ő az intézkedést nem látta, mivel az egységénél bevett szokás, hogy a gépjármű vezetője a gépjárműben marad. A r. törzsőrmester nem tett arról említést, hogy a panaszos és társa prioritálására a mikrobuszban került volna sor.

Azt tehát bizonyos, hogy a panaszos iratait az intézkedés közvetlen közeléből elvitték, az azonban az ellentmondó adatokra tekintettel kérdéses, hogy milyen távolságra.

Jelen kérdés megítélésénél a Testület figyelemmel volt az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat vonatkozó rendelkezéseire. Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése szerint az igazoltatás során rögzíteni kell – ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

A Szolgálati Szabályzat 38. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint az „intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs

rendszerben, illetőleg – szükség szerint – a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.” Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.

Tehát a panaszos igazolványát valamelyik szolgálati gépkocsinhoz annak érdekében vitték el, hogy az Rtv.-ben és a Szolgálati Szabályzatban foglalt kötelezettségeknek eleget tegyenek, és a szükséges adatrögzítés, valamint az adatellenőrzés megtörténjen. A Testület számára életszerűnek tűnt továbbá az a rendőri érvelés is, miszerint a rendezvény által okozott zaj miatt vált indokoltá az, hogy minderre a gépkocsiban kerüljön sor. **A Testület megítélése szerint nem okozta ezen rendőri intézkedési mód a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét**, függetlenül attól, hogy azt a látótávolságán kívüli vagy a néhány méterrel távolabb levő szolgálati járműben hajtották végre a rendőrök.

3) A panaszos kifogásolta, hogy lakcímkártyáját is elvették az intézkedéskor. Azonban több rendőri jelentés illetve az osztályvezető tájékoztató levele is ennek ellenkezőjéről számolt be, azaz, hogy a panaszostól lakcímkártyát nem, csak személyi igazolványt kértek az intézkedő rendőrök.

A lakcímkártya elkérése vonatkozásában a Testület az állítások közötti ellentétet feloldani nem tudta, ezért e tekintetben nem volt mód a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének megállapítására.

4) A panaszos kifogásolta azt is, hogy kulcstartóját az intézkedés során elvették tőle.

Az intézkedésben részt vevő egyik rendőr jelentése szerint a panaszos ruházatán volt egy kb. 50 cm hosszúságú fém motorlánc. Ezt az egyik kolléga a ruházat- és csomagátvizsgálás alkalmával szemrevételezés céljából elkérte a panaszostól, majd az igazoltatás végén vissza is adta neki. Azért szólították fel a panaszost ezen eszköz átadására, hogy szemrevételezéssel megállapíthatóvá váljon annak közbiztonságra különösen veszélyes jellege. Az intézkedő rendőrök azonban úgy ítélték meg, hogy az eszköz nem minősül annak, ezért további intézkedést azzal összefüggésben nem tettek. Itt szükséges utalni az osztályvezető tájékoztatására, miszerint a kb. 50 cm hosszúságú bicikli vagy motorláncot, nem vették el a panaszostól, azonban ismerve a panaszos előéletét, a rendőrökkel szemben tanúsított korábbi magatartását, annak az intézkedés biztonságos végrehajtása érdekében történő ideiglenes elvonása indokolt volt. Megállapította ugyanakkor azt is, hogy az intézkedő rendőröknek a Szabs. tv. 142. §-a (2) bekezdése a) pontjának II. fordulata szerinti elkövetési magatartással megvalósított szabálysértés miatt feljelentést kellett volna tenniük a panaszossal szemben.

Az Rtv. 30. § (3) – (4) bekezdése a következőképpen szól: „(3) A rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja. (4) A rendőrség a nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen őrizetlenül hagyott, a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgyat szükség esetén az elvárható gondossággal eltávolíthatja, megsemmisítheti.”

Szükséges továbbá emlékeztetni arra, hogy a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet tartalmazza az ezen eszközökre vonatkozó rendelkezéseket, az eszközök felsorolását pedig a rendelet melléklete. A felsorolás nem taxatív, csupán példálózó és egy-egy nevesített eszközt emel ki. A rendelet mellékletének b) és c) pontja a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök között említi a jellegzetesen ütés céljára használható és az ütés erejét, hatását növelő eszközt (különösen: ólmosbot, boxer) [b) pont]; valamint a lánccal vagy egyéb hajlékony anyaggal összekapcsolt botokat, nehezekeket [c) pont].

A Testület figyelemmel volt arra is, hogy a fokozott ellenőrzést elrendelő egyedi utasításban a szűrőpróbaszerű igazoltatásokon túlmenően az abban meghatározott célok elérése érdekében ruházat és csomag átvizsgálásokat hajtott illetve hajhatott végre a központi biztosításba beosztott rendőri állomány.

A Testület panaszosnál lévő kerékpárlánc elvételével kapcsolatban megállapította, hogy az ideiglenes elvétel a ruházatátvizsgálás keretében történt meg, annak érdekében, hogy megállapíthatóvá váljék annak közbiztonságra veszélyes vagy veszélytelen jellege. A Testület megítélése szerint a panaszosnak ezzel nem sérült a **tisztességes eljáráshoz, személyi integritáshoz és tulajdonhoz fűződő alapjoga.**

5) A panaszos azt is sérelmezte, hogy a mobiltelefonját is megkísérelte elvenni az egyik intézkedő rendőr.

A panaszos mobiltelefonja (ami jelen esetben felvételt készítésre szolgált) elvételével összefüggésben a rendőrségi iratok számos ellentétet mutattak. Az egyik jelentés szerint a panaszos a telefonjával videofelvételeket készített, majd felszólították, hogy hagyja abba a videózást, melynek a panaszos nem volt hajlandó eleget tenni. Ezek után az egyik kolléga rátette a kezét a telefonra úgy, hogy a panaszos ne tudjon felvételeket készíteni, melynek hatására az intézkedés alá vont személy a zsebébe helyezte a készüléket. Ezzel szemben egy másik jelentés szerint a panaszost többször felszólították, hogy hagyjon fel a mobiltelefonjával való felvételt készítésre, ami végül eredményhez vezetett, és zsebre tette azt. Egy harmadik jelentés arról adott számot,

hogy szemrevételezték a panaszos kezében tartott fényképezőgépet is, amelyet szintén visszaadtak az intézkedés befejeztével.

Szükséges továbbá visszautalni az osztályvezető tájékoztató levelére, amely a rendőri jelentésekben foglaltakat ismertette elsősorban, majd a jogi háttérrel tekintette át, s végül az ügyben tett megállapításokat tartalmazza. A rendőri jelentések ismertetése között, azzal kapcsolatosan, hogy a panaszos dokumentálta az intézkedést, a következő szerepel a tájékoztató levélben: „A jelentésekben szerepel továbbá az, hogy az intézkedés alá vont személy szintén dokumentálta a rendőri intézkedést mobiltelefonjával. Mivel a dokumentálás a rendőri intézkedés végrehajtását hátráltatta, a rendőri felszólításoknak nem tett eleget, iratait nem adta át a panaszos, ezért felszólították arra, hogy a cselekményét hagyja abba, és vesse alá magát a rendőri intézkedésnek.” Ezzel szemben a jelentések többszöri átolvasása után sem volt fellelhető arra utaló adat vagy körülmény, hogy a panaszos ne tett volna eleget a rendőri felszólításoknak az iratai átadása kapcsán, sőt arról sem számoltak be az intézkedésben részt vevő rendőrök, hogy a panaszos kezében levő mobiltelefon hátráltató tényezőt jelentett számukra. Ezen logikai levezetésre tekintettel a Testület nem tudott figyelemmel lenni az osztályvezető – ráadásul utólag tett – érvelésére, figyelemmel arra, hogy azt erősítő, alátámasztó rendőri irat egyáltalán nem áll rendelkezésre.

A panaszos által előadottakkal leginkább egyező rendőri jelentés a fentiek közül az első, mely szerint többször felszólították a panaszost, hogy fejezze be a felvételkedésztést, aminek csak akkor tett eleget, amikor az egyik rendőr annak megakadályozásaképpen odanyúlt a panaszos telefonjához, melynek hatására eltette azt. A panaszos ugyanis beadványában azt állította, hogy az egyik rendőr ki akarta csavarni a panaszos kezéből a kamerát, és trágár szavak kíséretében fel is hívta a panaszost, hogy hagyjon fel a felvételkedésztéssel. A rendőri jelentés és panaszosi előadás közötti hasonlóság okán a Testület álláspontja kialakításához ezen rendőri jelentést vette alapul. Megjegyzendő azonban az, hogy mindhárom rendőrségi iratból egyezően az tűnik ki, hogy a rendőrök a kívánt „cél” elérték, azaz eredményesen akadályozták meg a panaszost abban, hogy felvételt készítsen a rendőri intézkedésről.

A Testület itt kívánja megjegyezni, hogy a 419/2009 (XII. 2.) sz. állásfoglalása III. részének 5) pontjában kifejezésre jutatta azon véleményét, mely szerint nem ért egyet a rendőrség azon kiterjesztő értelmezésével, hogy a telefon az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján elvehető tárgyak körébe esne. Az ilyen értelmezés indokolatlanul tág körben biztosítana lehetőséget jogkorlátozásra, akár a cipő elvételét is megalapozná valamennyi előállítás esetén – hiszen az is „alkalmas lehet támadás elkövetésére”. [Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.]

Továbbá itt kell utalni arra is, hogy a Testület több állásfoglalásban [legutóbb pl. a 14/2011. (I. 12.) számú állásfoglalásban] is felhívta már a figyelmet a rendőri intézkedések megörökítésével összefüggésben arra, hogy a rendőrök, különösen, amikor közhatalmat gyakorolnak, ugyan egy egyenruhát viselő hivatásos állomány tagjai, tevékenységüket mégsem „arctalan tömegként” végzik. Egyéni, személyes felelősséggel tartozó tisztségviselőként járnak el, akiknek egyedi azonosíthatósága alapozza meg esetleges személyes felelősségre vonásuk lehetőségét. A rendőrök beazonosíthatóságához és az esetleges rendőri jogsértések dokumentálhatóságához ezért fokozott közérdek fűződik – ez pedig adott esetben akár a személyiségi jogaik terhére is érvényesülhet. [ld. az Alkotmánybíróság 54/2000. (XII. 18.) AB határozatát, ABH 2000, 516.]

A rendőri intézkedések dokumentálása tehát önmagában semmilyen körülmények között nem törvénytörő, azt a rendőr nem tilthatja meg. Amennyiben a rendőr úgy ítéli meg, hogy a fényképezés személyiségi jogát sérti, akkor magánemberként természetesen igénybe veheti a polgári jog által biztosított személyiségi jogvédelem eszközeit – mivel a sérelem nem mint rendőrt, hanem mint magánszemélyt érheti őt. A rendőri intézkedések dokumentálásához fűződő közérdek továbbá megelőzi azt a hivatkozási alapot, hogy a rendőröknek az esetleg kényelmetlenséget okoz.

A Testület minden körülményt egybevetve – figyelembe véve azt is, hogy jogszabály olyan irányú rendelkezést nem tartalmaz, amely kizárná az intézkedésről való felvételkészítés lehetőségét – úgy foglalt állást, hogy azzal, hogy egy törvénytörőnek nem minősülő cselekmény abbahagyására szólították fel a panaszost az intézkedő rendőrök, valamint azzal, hogy meg is hiúsították azt, hogy panaszos a rendőri intézkedésről felvételt készítsen, továbbmenve meg is kísérelte elvenni valamelyik rendőr a panaszostól a felvételkészítésre használt mobiltelefont, **megalapozta a panaszos tisztességes eljáráshoz és tulajdonhoz való alapvető jogának sérelmét.**

6) Végül a Testület azt vizsgálta meg, hogy a rendőri magatartás megfelelt-e az Rtv.-ben foglalt követelményeknek, különös tekintettel arra, hogy a panaszos előadása szerint őt a rendőrök lökdösték, az egyik rendőr a lábára is rálépett, valamint, hogy „fenyegetésképpen” 40 000 Ft-os bírságot helyeztek kilátásba.

Az fentiekben már ismertetett Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés.

A panaszos állításait a rendőri jelentések egyértelműen cáfolták, azzal egyező adatot egyik rendőrségi irat sem tartalmazott. A panaszossal szembeni konkrét intézkedés a rendőrség által küldött felvételen nem látható, a panaszos a Testület kérése ellenére pedig nem küldte meg az általa, az intézkedés kezdetén készített felvételt. A rendőrség

arról tájékoztatta a Testületet, hogy a vizsgált intézkedés felvételére használt kamera meghibásodott, és vélhetően ez okozta az egész felvétel megsemmisülését. **A Testület tekintettel az ellentétes állításokra, az emberi méltósághoz és személyi biztonsághoz való jogok sérelmét megállapítani nem tudta.**

Ugyanakkor a Testület szükségesnek tartja felhívni a figyelmet arra, hogy a panaszos személyét, illetve képességeit becsmérő véleményeket – jelen esetben a panaszos beszédhibájára utaló kifejezéseket – tartalmazó rendőrségi iratok elfogadhatatlanok.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az egyes rendőri intézkedések közül – így maga a fokozott ellenőrzés rendőri fellépés, jelenlét mértéke, a panaszos igazoltatása, igazolványa elvitele, kulcstartója elvétele, a rendőri magatartás – kapcsán alapjogsérelem nem történt vagy az nem volt megállapítható. Sérült ugyanakkor a panaszos tisztességes eljáráshoz és tulajdonhoz való joga azáltal, hogy az intézkedő rendőrök megakadályozták a rendőri intézkedés dokumentálását. Mindezek figyelembe vételével a Testület úgy döntött, hogy az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv, azaz a BRFK vezetőjéhez.

Budapest, 2011. március 16.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag